

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Széchenyi-uteza 45-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2.50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Csárdás-affér Bécsben.

A „Pol. Ért.” jelenti: „Aristokrata körökben sokat beszélnek mostanság egy meglehetősen kinos és kellemetlen afférről, mely a múlt héten történt a bécsi aristokrata társaság egyik piknikjén, a Metropol szállóban rendezett urak bálján. A társaságnak több magyar tagja és vendége ugyanis cigányzenekart hozott Budapestről a bálra s a táncrend során Széchenyi Péter gróf, a lovastestőrszázad egyik tisztje, az udvari bálók egyik előtánczosa, csárdást rendelt és meg is kezdte a táncot Kállay Erzsébet urhölgygel, a közös pénzügyminiszter leányával. Ugyanekkor Taxis Miksa herceg huszárhadnagy is belefogott a csárdásba, valamint Károlyi Mihály gróf is, a ki Taxis nővérével táncolt. Az így megkezdett csárdás táncot a *bécsi aristokrata társaság* zajjal és püsszegéssel fogadta, a cigányt lepüsszegté, mire ez beszüntette a játékot, a táncosok abba hagyták a táncot s a rezes banda rázendített egy valzerre.”

Eddig a hír érdemleges része, a mi-ből megtudhatjuk, hogy milyen érzelmekkel viseltetik irántunk a bécsi arisztokraczia. Nem szeretnek minket, ennyi az egész. Titkot nem csinálnak belőle, de botrányt igen, mert lelkükön már annyira erőt vett a magyarok elleni szenvedélyes gyűlölködés, hogy titkolni nem tudják és nem is akarják.

A társadalom minden rétege összetart odaát a magyargyűlöletben. A kocsis nyelvű és műveltségű bécsi polgármester, Lueger állandóan szidalmazza a zsidó-magyarokat és sehogy se tudja nekünk megbocsátani, hogy országunk annyiféle baját a vallási gyűlölködéssel is nem komplikáljuk. A Reixrathban és a tartományi gyűléseken folyton piszkolják Magyarországot, mintha csak valami ellenséges terület lenne. Ugy látzik, hogy azt a rongyokra szétszakadó országot, melyet Ausztria nevezete alatt ismer a világ, már csak a magyarok ellen való agyarkodás és a féktelen gyűlölet tartja össze. Nincs is ott a nép lelkében már semmi más összekötő kapocs.

Mit vétett ez az ország, ez a nemzet Ausztriának, és az osztrák népeknek, hogy kicsiny és nagy dolgokban egyaránt ellenségeink? Talán keveslik azt a kvótát, mely Magyarország fizetési képességét meghaladja? Fiainkat odaadjuk

az osztrák nyelvű és szellemű közös-hadseregbe és saját pénzünkön idegen hadsereget tartunk a nyakunkon, mint a meghódított tartományok; hát még ez sem elég? Országunknak gazdag természeti kincseit elvesztegetjük az osztrák ipar rongyaiért és szidalom, gyalázkodás a jutalom érte? Az osztrák állam adósságait, melyet a mi fajunk és nyelvünk eltírására csináltak, részben átraktuk a magunk vállaira, hogy ők alatta össze ne roskadjanak; hát még mit tegyünk? Mi lelte ezeket az embereket? Megőrültek, hogy azokat akarják maguktól eltaszítani, kiknek segedelme nélkül élni nem tudnának?

Semmi különös nem történt abban az eszeveszett országban, csak kezdenek csirázni azok a magvak, melyeket az osztrák államférfiak és vezéremberek évek hosszú során át elvetettek. Mert hiszen Bilinszkin és Badenin elkezdve nem tettek ezek a jó urak odaát egyebet, mint uszították az osztrák kapzsiságot a magyarokra. Uton, utfélen azt hirdették, hogy a kvótában megrövidítjük őket és kitaratjuk magunkat velük. Ez a hazugság lassanként átment az osztrák nép köztudatába és ma már csehek, németek, szlovének, lengyelek ritka egyértelműséggel kitaratnak, rablóknak szidnak bennünket s reményünk lehet rá, hogy a reáluniót felmondják és a personál uniót felajánlják részünkre.

Azt persze nem hivesztelik ezek a jó urak, hogy Magyarország tökeszegény, agrikultur állam, ők meg gazdag iparos ország fiai, következőleg mi nem fizethetünk annyi kvótát, a mennyit ők szeretnének. Nem gondolják meg, hogy a mi szegénységünk az ők gazdagsága, mert iparunk hátramaradottsága miatt pénzünk állandóan hozzájuk vándorol. Arra sem gondolnak, hogy ha a magyar fogyasztási piacot elveszítene, iparuk biztosan tönkremenne. Ők csak gyűlölködnek a helyett, hogy mérlegelnének, mert a csehek és németek harcában minden osztrák államférfi úgy próbálta kibékíteni a harcoló feleket, hogy rámutatott harc közben a magyarokra, mint a kiknek tulkapása, hegenomiája (!) ellen közös erővel kell küzdeni. Játszottak a tüzzel, a gyűlölködés üszkét dobták állandóan népük lelkébe. Már pedig a tüznek megvan az a természete, hogy sokkal könnyebb élesíteni, mint elfojtani.

Ez a csárdás-lepüsszegés csak egyik láncszeme azoknak a jelenségeknek,

a melyek odaát sohasem szünetelnek. Ma a csehek szidnak, holnap a németek agyarkodnak, holnapután a szlovének. Ma a kitarított bécsi csöcselék viesoritja ránk a fogát, holnap a bécsi arisztokraczia püsszeg. De nekünk semmi okunk bánkódni az ilyenek felett. Az ők agyarkodásuk nem más, mint beteg ember irigykedése az egészségesre. Ők nem gyógyulnak meg attól, mi nem leszünk betegek tőle.

Sőt az osztrák agyarkodás egyenesen a mi malmunkra hajtja a vizet és mi semmit sem óhajtunk annyira, mint-hogy valamiképen ki ne gyógyuljanak a magyar gyűlöletből. Az osztrák ministerek, mikor ellenünk felbujtják alattvalóikat, hazánk függetlenségének tesznek megbecsülhetlen nagy szolgálatot. Hisz előttünk semmi sem olyan kívánatos, minthogy valahára megszabaduljunk legalább attól a gazdasági közöségtől, mely a mi kiviteli nyersterméseinkre vetett vámokkal védi az osztrák ipar érdekeit. Bennünk megvan a hajlandóság az önálló gazdasági élet berendezésére s ha az osztrákok gyűlölködése és határt nem ismerő kapzsisága kényszerít bennünket elszakadásra, annál jobb. Mindig könnyebb ott a válás, hol a házasfelek közül nemesak az egyik, de mindkettő akarja azt. Minél mélyebben oltják a gyűlölködés mérget a nép lelkébe, annál biztosabb a mi gyarmati helyzetből való felszabadulásunk. És mi csak örvendeni tudunk annak, ha Schneider, Lueger és Stranzky urak véleményei találkoznak Ugronnal és Kossuthal abban, hogy a két ország egy közgazdasági területet nem képezhet. Nálunk nem nehéz erről meggyőzni a közönséget s ha ők odaát ugyanerre igyekeznek rábírni az osztrákokot, mi hálás szívvel mondunk ezért nekik köszönetet.

Eddig még csendes megadással tűrtük az ők viselkedésüket, lehetetlen, hogy ennek az országnak a népe meg ne sokalja az osztrák szemtelenkedést. Az ott meggyulladt tűz átcsaphat ide is, annál inkább, mert mi őszintén megvalljuk, hogy az ellen nem is védekezünk, sőt lelkünkben óhajtjuk, hogy itt is olyan lánggal égjen az osztrák-gyűlölet, mint a milyen féktelen a magyarok ellen való agyarkodás amott.

A zene és táncz mindenha és mindenhol megtartották internacionális természetüket. A magyar zenét és tánczot senkinek sem jutott eszébe még lehurrogatni,

csak néhány boeskoros dákoromán oláh ficsurnak. Gratulálunk a bécsi németeknek ehhez a szövetséghez. Némi vigasztalásunkra szolgál mégis az a tény, hogy Vilmos német császár a palotást, a körmagyart udvarképesse tette. Tudvalevőleg Európa legeszebb császára az idej farsangon a porosz udvari bálon magyar jelmezekben adatta elő nevezett nemzeti tánczainkat. Hogy Bécsben nem becsülik meg őket, ez csak természetes, de azért nem lehetetlen, hogy úgy járunk ezzel is, mint mikor Vilmos császár Budán járva, észrevette az addig még nem látott magyar nemzetet. Meglehet, hogy Vilmos császár után az osztrák császár is észreveszi, felfedezi és dívatba hozza Bécsben a mi nemzeti tánczainkat.

Addig is azonban ne feledjék magánasaink, hogy az általuk annyira imádozott osztrák fővárosban a magyarságukért orrot kaptak Jussón eszünkbe ez alkalomból, hogy van a világon Budapest is, a hol a pénzt éppen olyan alaposan el lehet költeni, mint amott. Ne tűntessenek Bécsben a magyarságukkal, a hol népszerűtlenné, lenézteté teszi őket az ilyen tüntetés. Jöjjenek haza, hol biztosítva van számukra a vezérszerep, a népszerűség, ha nemzeti érzületükkel tüntetnek. Mert ha az etikettere féltékeny bécsi mágnások már annyira megelégednek magukról, hogy a magyar zenéért és tánczért botrányt provokálnak, akkor igazán nincs mit keressenek odaát.

A Széchenyiek, Kállayak, Károlyiak utódainak itt van helye a haza szent földjén. Vezérszerepre és tevékenységre kötelezi őket az ősök szelleme. Egy gróf Széchenyi volt az, ki a nemzetet az anyagi megizmosodás eszközeivel akarta nagygyá és szabaddá tenni s kinek nevére ma is hálával, tisztelettel és csodálattal emlékezik minden

lakója az Árpád népének. Egy gróf Károlyi volt az, ki a forradalomban a saját költségén lovasezredet állított ki és annak az élén küzdött a nemzet függetlenségeért.

Gróf Széchenyi István tervei a mostoha időkben nem valósultak meg és ma távolabb állunk az általa kitűzött céloktól, mint 50 évvel ezelőtt. Lépjen gróf Széchenyi Péter nagy ősenek a nyomába, jöjjön haza, agitáljon a magyar ipar mellett, pisszegje le az osztrák ipart, mint ők lepisszegik a mi császárságunkat és meglássa: két hét alatt ő lesz Magyarország legnépszerűbb embere.

Károlyi Mihály grófnak jussanak eszébe kurucz ősei, negyvennyolcadiki elődei. Gondolja meg, hogy a nemzeti függetlenség kivívásában az ősök hagyományai rá is rónak nagy és szent kötelességeket.

Mert szórakozásra idegen földön is akad elég tér, de hasznos és hálás munkára csak a hazaföld, a magyar mágnásoktól annyiszor megtagadott magyar föld kínál hálás talajt.

A vidék és államférfiaink.

A vidéki városok legvitálisabb érdekei csakis annyiban illeszthetők a politikai kérdések hosszú láncolatába, hogy azoknak anyagi helyzete, fejlődése és existenciája első rendű állami érdek. Mégis úgy tapasztaljuk, hogy az egész belügyi költségvetés tárgyalása, amikor felszínre kerülnek a legaprólékosabb napi kérdések, nem szolgál alkalomul, hogy a vidéki városokról is beszéljen a belügyminiszter!

Ezekről ott nem esett szó, pedig de sok a bajuk egytől-egyig! Az „antitalentum“ szón jobban mulattak a t. országgyűlési képviselők, mintsem hogy

arra is gondolhattak volna, megkérdezni a belügyminiszter ur ő excellenciáját, mit gondol, hova fog vezetni a vidéki városok mai kétségbeejtő helyzete, miként fognak kivergődni súlyos anyag helyzetükből, mikor jövedelmeikre a kincstár tette rá kezét, mikor a regálé államosítása óta, a regálé kárpótlást beleértve, mi jó sem háramlott a vidéki városokra és ami jövedelmet a kincstár a városnak még meghagyott, ez már a rendes adózáson felül folyik be, az újabb és súlyos megterhelése a polgárságnak; ezek az engedélyezett pótlékok, melyeket a bor és szesz fogyasztási adón fölül szedhetnek be a városok, a polgárok veséjébe vágnak és csuda még, hogy a helypénz és kövezetvám megmaradtak mai napig városi jövedelemnek!

Mindezekről a dolgokról nem beszélt senki a képviselőházban, pedig miként Miskolcz városát emésztik az anyagi gondok, keze minden téren megvan kötve, nem mozoghat sem előre, sem hátrafelé, a legnagyobb takarékoság mellett sem csökkentheti adósságát, ellenkezőleg, azok mindig gyarapodnak, ugyanigy vagyunk valamennyi vidéki várossal, az ugynevezett centrumokkal, melyekről ismétljük, az országgyűlés színe előtt szó nem esett, mert sokszor épenséggel mi kíváncsiságot sem árulnak el a t. képviselő urak igazán nagy kérdéseknél!

Érezte ezt maga Széll Kálmán miniszterelnök is, hogy valamely irt kell adni a vidéki városok sajnó sebére és ezért felhasználta egy délvidéki nagy város deputációját arra, hogy reámutasson arra a nagy országos érdekre, mely parancsolólag szól a vidéki központok fejlesztése mellett. Szép dolog, hogy ezt immár elmondotta Széll Kálmán is, csakis arra emlékeztetünk, hogy ennek a ténynek elismerésében ezideig

TÁRCZA.

Egymás mellett.

Egymás mellett ültünk Nem láttam egyebet
Néma csendben ketten, Ezen a világon,
Forró fejemet az Csak a szemekben
Ölébe fektettem. Az én mennyországom.

K—.

Miskolczi figurák.

Rajzolta: Piktör.

Az örökös gáncsolódás vádját elkerülendő, ez alkalommal rokonszenves alakokat is vagyunk föl vázlatkönyvünkbe, hogy benne — mint magában az életben is — a jó és rossz, a szép és rut váltakozzanak. Így lesz ez a miskolczi társadalmi életnek hű tükré.

Aristogitont ki ne ismerné városunkban? Ő maga véste be a nevét minden honszerető polgár szívébe. Az ő czikkei telve hazaszeretettel, józan chauvinizmussal, a közalapotok javítására törekvés szert hevületével, — s a hazafiálanság, a szükkeblü önzés elítélésével máris az önzetlen honszeretet eszményi alakjává tették őt a jó hazafiak szívében.

*

Legujabban e lapok hasábjain ő első penditette meg városunkban a véd-egylet eszméjét, s megindította ezzel főleg a ránc nehezető, kiszipolyozó osztrák iparnak elensúlyozására, a külföldi gyártmányok ki-szorítására és ezzel egyidejűleg a hazai gyártmányok felkarolására irányuló társadalmi mozgalmat. S tette ezt személyének előtérbe tolása nélkül. Izgat az eszme mellett személyesen is; kapacitál egyeseket, egyesületeket.

A másik rokonszenves alak az az ismeretlen urnő, a ki ártézi kut furására 2000 frtot ajánlott iöl a város számára. Ez oly nemes tett, a mely önmagát dicséri, a maga néma ékesszólásával sokkal szebben, mintsem az én dicsérő szólaimaira szüksége volna.

Most már abba kell hagyni a Sajó mellett tervezett vízvezeték ügyét, s pihentetni legalább is addig, míg megtudjuk, hogy minő költséggel és minő ártézi vizet lehet nyerni városunk területén. Mert az ártézi vízzel semmiféle, a talajvízre bázírozott vízvezetéki mű sem versenyezhet.

Az erkölcs és izlés meglazulása korunkban oly mérveket ölt, hogy a német császárváros és a birodalmi törvényhozás is tüze-

tesen foglalkozik vele. Ha nem is írjuk mindenben alá az aprólékos tulszigorúsággal alkotott *Lex Heinze-t*, mindazáltal nem hunyhatunk szemet olyan jelenségek előtt, a melyek városunkban is mindinkább elharapódnak a jobb érzés és jó izlés megfontására. Itt nagyon könnyen elérhető az orvoslás s azért meg is kezdjük ez alkalommal.

Meg vagyunk győződve, hogy nem fog kelleni újra visszatérni és egyenkint felsorolni azon többnyire jónévű üzleteket, a melyeknek kirakatában ama szellősen vagy éppen hiányosan öltözött szépségek éktelenkednek, a melyeket az adomabeli kisgyerek a meghűtéstől féltett. Hisszük, hogy befognak vétetni ugy a fényképész, mint egyéb üzletek kirakataiból ezek a reklámképek, a melyek csak a gyöngye izlésü emberek-nél érik el reklámczéljukat s azoknak az izlését el is rontják egyuttal.

A jó izlés nevében tiltakozunk azok ellen a krétarajzok ellen is, a melyek egyes kirakatokban *disztelenkednek* a kis fényképpel együtt, a melyről nagyobbítottak. — A fénykép maga, mint gépnek a munkája, élettelen ugyan, de külsőleg hű képet ad az egyénről. Az életnagyságu, de élet-

sem szenvedtünk hiányt! Elismerték ezt mindig a kormányon lévő államférfiak, ámde senki nem markolt bele az életbe, hogy praxisban megvalósítsa theoretice tett kijelentését.

Ha a kormány megvalósítaná azt, amit Széll Kálmán miniszterelnök oly szépen mondott és elismert, a fejlődésnek és haladásnak mily reményteljes fejlődése nyílnék meg a vidéki városok részére, melyek ma csaknem kivétel nélkül tengenek és a polgármesterek összes tevékenysége kimerül abban a nagy gondban, honnét fedezzék a napi szükségletet, a mindennapi kenyeret, az adósságok kamatait? Ijesztő a statisztika, melyet a vidéki városok adósságairól olvasunk. **Meg** nem állhattak a fejlődés útján, nehogy a szép, páratlan főváros mellett pusztai falvak benyomását tegyék. A zóna-tarifa, mely közelebb hozta a vidéket a fővároshoz, kinyitotta a vidék szemét. A sok modern intézményből valamit ők is akartak. Egyik vízvezeték, másik csatornázását, a harmadik aszfaltot, negyedik új színházat kívánt, némelyik mindezeket! Új iskolákat is kellett építeni tömegesen, mert csak nem járhatnak a gyermekek a közegészségre veszélyes zugokba! A katonaságot is megfelelő, modern épületekben kellett elhelyezni. Egy-két állami hivatal decentralizáltak is, de ezekből Miskolcra nem jutott semmi!

Az állami funkciók mindinkább szaporodnak; mivel azoknak egy részét a törvényhozás a városokra és vármegyékre ruházta, szaporítani kellett a tisztikart és mivel a folytonos újabb megadóztatás és a jövedelmi források kellő kiaknázása következtében beállt az általános megdrágulás, föl kellett emelni a tisztviselők fizetését. Megtették azt nálunk, meg másutt is. Ahol nem tették, ott meg fogják tenni. Emellett igazán dédel-

telen krétarajzok azonban a dilettáns avatlatlan kezének barbár munkája, borzasztó izlésrontó valami. Nagy városokban már alig látni, legfeljebb a külteleken. Az izlés elterjedésével együtt rég lejárt a *gépies krétarajz arcképek uralma*. Manapság jobb izlésű ember már csak hátborsózással nézheti ezeket a *mesterember munkákat*. Bizony, jobb teszik a kereskedők, ha e helyett, hogy kirakatba tennék ezeket a kinszülött rajzokat, ezeknek a *mestereit* eltanácsolják valami másféle, tisztességes polgári foglalkozásra. Ezzel csak jót fognak tenni nekik, a mit később nekik is, meg nekünk is megfognak köszönni.

Az izlés terjedése közszükség, tehát ezeknek a rajzokmunkáknak a bevonása is. És hisszük is, hogy az illetők ezt megteszik, jó néven vévén jóakaratu figyelmeztetésünket. — Csak egyet nem merünk hinni, azt t. i., hogy Pick bevénne a butoraktára kirakatából azokat az izléstelen hatosos bécsi olajnyomatokat, a melyekért már két ízben is megróttuk. Ugy gondoljuk, hogy ő nem hisz a magyar hazafiság jogosultságában és állandóan kitart a bécsi póvli lomok mellett, a melyekből itt-ott talán el is ad a jámbor vidéki vevőknek.

getett városa csak kettő volt a magyar kormányok: Fiume és Zágráb. Ezek épültek, szépültek, elhalmoztattak közintézményekkel és csakugyan roskadoznak a nagy hálától a magyar kormány irányában!

Miskolcz tanügyi kiadásai a törvény által előírt százalékot messze-messze túlhaladják. De azért hiába kérjük majdnem minden évben, hogy mentse föl a kormány a várost az államivá lett polgári iskolai segély fizetésétől. Nem menti föl. „Azt hiszik odafent, hogy gazdag város vagyunk.“ Nem tudják és nem akarják elhinni cifra nyomorúságunkat! Lakásaink üresek, a kereskedelem pang, iparunk 10 éve nem fejlődik; nem vállalkozik senki, mert félti a befektetett tőkét. Szünetel az építkezés, mert a meglévő lakásoknak sem akad lakójuk, szóval, ebül vagyunk minden vonalon. És ime újlag reménysugár tör a vidéki központok felé! Széll Kálmán ura marad szavának. Érzi, hogy az az államférfiu teendi Magyarországnak a legnagyobb szolgálatot, aki föltámasztja a vidéki városokat a tetszhalálból, mert most csaknem mind vannak is, meg nincsenek is!

Legközelebb Győr városában consiliumra gyűlnek egybe a vidéki városok polgármesterei, hogy alaposan megvizsgálva a beteget, melyről a miniszterelnök „Vidék“ gyűjtőnév alatt emlékezett meg, módokat és eszközöket keressenek, mely uton volna annyi millió embernek betege meggyógyítható. A kormányelnök kijelentése jogosulttá teszi a reményt, hogy komolyan foglalkozzanak majd illetékes helyen is a vidék bajaival, mert bizony nagy bajok ezek, nagyobbak annál, mint az, hogy „antitalentum“ áll a szubvencionált színházak élén. Ott egy emberről van szó, itt pedig az ország véredényeiről, melyekben, ha megakad a vérkeringés, nem dobban többé meg az ország dédelgetett szive, a főváros sem.

Elérkezett az utolsó órája annak, hogy a lehető legkomolyabban foglalkozzanak a vidéki városokkal, azoknak társadalmi és anyagi bajaival, elágazó érdekeikkel segélyforrások megnyitásával, terheiknek könnyítésével, jogainak részben való visszaszámogatásával, az állami hivataloknak a lehetőség határain belül a vidéki központok tervszerű fölépítésével, hogy azok ne csupán fejős tehenei legyenek a fővárosnak, a mindent fölszívó központnak, hanem társai a vezetésben, részei az egésznek, melyeknek kijut az állam áldásaiból is.

„Zabot adok . . .“

»Zabot adok a lovának,
Egy pár csókot az urának.«

Igy szól a magyar nóta.

Bánffy Dezső, az ischli klauzula dicsőült szerzője fujja most ezt a nótát. Kontrát vág hozzá Eötvös Károly, a magyar haza tántoríthatatlan védő-bajnoka. A politikai jellemnek és becsületnek ez a két jeles lovagja Ugron Gáborról éneklé ezt a nótát, minde-

nik a maga zsurnáljában, nagy hangon zengedezvén, hogy *Ugron Gábor zabot adott a császár lovának!*

Rettenetes! Hallatlan! Zabot adni a császár lovának!

Erre a szörnyűséges hirre megrengett a föld alkotmánya. Ez a szegény föld, Kárpátoktól le egészen az Adriáig, a holtakat kihányja. És a holt alakok vitus-tánczot járva, éktelen harsonával adják vissza a hangot: Rettenetes! Borzasztó! *Ugron Gábor zabot adott a császár lovának!*

Lám, milyen nagy baj az, ha valakinek, mint Ugron Gábornak, 7000, mond hétezer hold földje van! Még nagyobb baj, ha ezen tömérdek hold földön a zab is megterem. Szegény Ugron Gábor zabot termelt. Miért nem termelt inkább krumplit vagy babot?! . . . Ezt eladhatta volna nyugodt lelkiismerettel bárkinek, még a császár katonáinak is. Nem érte volna miatta semmi gáncs. De zabot termelni! Oh, ez már borzasztó!

No, de ha már zabot termelt; miért nem ette meg ő maga mind az egész termést? De eladni azt a császári és királyi lovak számára, ez már megbocsáthatatlan bűne egy *ellenzéki vezérnek*.

Igen, mert Magyarország földjén zabot a császári és királyi lovak számára csak *hü mamelukoknak szabad és illik eladni*. A ki az ellenzékhez tartozik, az lármázhat, kiabálhat torka szakadtából, de terményét értékesíteni nem szabad. Ez már a *politikai morálba ütköző dolog!*

Azok a hü mamelukok, a kik az abrakos tarisznyával szüntelenül ott állnak az államkincstár jászla előtt, a kik folytonosan ott kanalizgatnak a sárga-feketére festett husos fazekakból, milyen nagy erkölcsbirók lettek most egyszerre! Azok a lelketlen kufárok, a kiknek *mindenük eladó*, még az is, a mi nem az övék, a kik áruba bocsátották már hitöket, meggyőződésüket, tollukat, lelküket és menyébéli jussokat is, azok most föltámadnak és megvádolják Ugron Gábert, mert — *zabot adott el!* Olyan erőlködés ez, mintha a szentjános-bogár a csillagot akarná lehuzni a sárba, hogy *hozzá hasonló legyen!*

Azt mondják ezek a nagy morálhősök, hogy se Deák Ferencz, se Kossuth Lajos nem adott el zabot. Persze, hogy nem; mert hazánkban ezek a nagy fiai nem bírtak uradalmakkal. Nem vetettek, nem arattak és így nem is adhattak el zabot.

De hát, uram Isten, ellenzéki ember *csak szegény ember* lehet, hogy jelleme és becsülete szeplőtlen maradjon? . . . Hát ha Széll Kálmán a múlt héten 1900 koronáért eladhatott egy ménlovat a m. kir. kincstárnak, akkor Ugron Gábor miért ne adhatna annak a lónak — *zabot?* . . . Hát a mi az egyik párt vezérének *hazafiai érdem*, ugyanaz a másikkal — *politikai bűn?* . . .

A Bánffy-Eötvös konzorcium nótája azonban sehogy se jön ki kerekre. Mert hol van a — *csók?*

Ugron Gábor adott *zabot* a lovának, de hogy *csókot* adott volna az urának, azt még

nem látta, nem tapasztalta senki ebben az országban.

Várjunk tehát az ítélettel. Ha politikai életünknek ez a bátor, rettenthetetlen vezére az ellenőrzés nemcsak harcában valamikor talán lankadni találna: ha jövőben ez a derék vitéz a császári és királyi katonai uraknak talán beadná a derekát; akkor, de csak akkor törhetünk fölötté pálczáat. Akkor, de csak akkor lehet a *rabonbánból*—*zabonbán*. De addig nem.

A *zabot* egye meg a ló, de a *csók*! Azt csak gyakorolják — mint eddig — Bánffy és Eötvös urak!

Argus.

Pénzintézetek.

A nyilvános számadásra kötelezett helybeli pénzintézetek mérlegei már kezeink közt vannak. Némelyeket talán érdekelni fog, ha teljesen tárgyilagosan elsoroljuk azokat a főbb számokat, melyekből a dologhoz értő emberek áttekintést nyerhetnek városunk pénzügyi viszonyairól. Igaz, hogy ezeknek a pénzintézeteknek vannak vidéki részvényesei, betevői és adósai is; de a részvények nagyobb része mégis csak helybeliek kezében van, a betevők jelentékeny része városunk lakosa és az adósok közt is bizonyosan több a helybeli, mint a vidéki.

Alakulását tekintve, legrégebbi a Takarékpénztár, mely az 1899-ik évvel 55 ik üzleti évét zárta be; a Hitelintézet 31-ik, a Borsod-miskolczi hitelbank 30-ik, a Takarékegyelet 29 ik, a Borsodmegyei takarékpénztár 6-ik üzleti évről számol.

A Borsod-miskolczi hitelbank, Takarékegyelet és Borsodmegyei takarékpénztár alapitokéje 200,000 frt, a Hitelintézeté 160,000 frt, a Takarékpénztáré 96,000 frt. Összesen 856,000 frt.

Tartaléktokéje van

a Takarékpénztárnak	245419 frt 33 kr,
a Takarékegyletnek	116236 frt 48 kr,
a Hitelintézetnek	74523 frt 43 kr,
a Hitelbanknak	68659 frt 37 kr,
a Borsodmegyeinek	30000 frt — kr,
összesen:	534838 frt 61 kr.

A tisztviselők nyugdíj-alapjáról is gondoskodtak egyes intézetek. A Takarékegyelet tokéje ezen a czímen 12012 frt 01 kr, a borsodmegyeié 1608 frt 30 kr.

összesen: 13620 frt 31 kr.

A betétek összege

a Takarékpénztárnál	3.503.034 frt 93 kr,
a Takarékegyletnél	2.256.429 frt 98 kr,
a Hitelintézetnél	1.826.706 frt 45 kr,
a Hitelbanknál	1.747.346 frt 06 kr,
a Borsodmegyeinél	1.146.915 frt 64 kr,
összesen:	10.480.433 frt 06 kr.

Az 1899-ik évi tiszta nyereség tekintetében így következnek:

a Takarékegylet	64124 frt 84 kr,
a Takarékpénztár	62080 frt — kr,
a Hitelbank	35079 frt 57 kr,
a Hitelintézet	32774 frt 66 kr,
a Borsodmegyei	28835 frt 84 kr,
összesen:	222894 frt 91 kr.

Osztalékul kiosztott a részvényesek közt:

a Takarékegylet	34000 frtot,
a Takarékpénztár	32000 frtot,
a Hitelintézet	22000 frtot,
a Hitelbank	20000 frtot,
a Borsodmegyei	12000 frtot,
összesen:	120000 frtot.

Egy részvényre adott:

a Takarékpénztár	100 frtot,
a Hitelintézet	20 frtot,
a Takarékegylet	17 frtot,
a Hitelintézet	11 frtot,
a Borsodmegyei	6 frtot.

A részvények száma a Hitelintézetnél, Takarékegyletnél és Borsodmegyei takarékpénztárnál 2000 darab, a Hitelbanknál 1000 darab, a Takarékpénztárnál 320 darab. A Takarékpénztár részvényének névszerint való értéke 300 frt, a Hitelbanké 200 frt, a Takarékegyleté és Borsodmegyei takarékpénztáré 100 frt, a Hitelintézeté 80 frt.

A részvény névszerint való értékét véve alapul, az osztalék a Takarékpénztárnál 33 $\frac{1}{3}$ százaléktól felel meg, a Takarékegyletnél 17%, a Hitelintézetnél 13 $\frac{3}{4}$ %, a Borsodmegyeinél 6%.

A Takarékegyletnek fiók intézete van Szerencsen, a Hitelbanknak Edelényben. — A Szerencsen elhelyezett tőke volt 1899. végén 653,984 frt 61 kr, Edelényben 321,032 frt. Ezek jövedelme az anyaintézeteknél kimutatott összegben van. Bevételek az anyaintézetek nyereség-számláján a kamatok czímén bevett összegeknél található. Mindkét anyaintézet külön mérleget is mutat fel a fiók-intézetekről.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Márczius 17-én a miskolczi ág. ev. nőegylet thea-estélye a koronán.

Márczius 18. A miskolczi színház részvénytársaság közgyűlése d. e. 11 órkor.

Naponta előadás a színházban.

— **Márczius 15.** Nemzeti ébredésünk nagy napját, az emberi jogoknak szentháromságának: a szabadság, egyenlőség és testvériség proklamálásának évfordulóját, mint minden évben, úgy az idén is fényesen és lelkesen fogja megünnepelni városunk társadalma. Iskoláink kivétel nélkül lázasan készülnek már a nagy napra. Az ev. ref. főgymnasium ifjusága mint halljuk, nagyszabású ünnepélyt rendez, de az ünnepségek fénypontját, mint minden évben, úgy ez idén is a közművelődési egyesületnek a miskolczi koszorus dalár-egylet közreműködésével rendezendő ünnepélye fogja képezni, a mely a dicső nap délutánján a Korona nagy termében fog megtartani. Részletes tárgysorozata ez ünnepélynek még nincsen összeállítva, de annyit már most is tudunk, hogy az ünnepélyt dr. *Markó* László orvos fogja megnyitni, az ünnepi beszédet pedig *Tóth* Benő főgymnasiumi tanár fogja tartani. Ifj. *Kazay* László, lapunk főmunkatársa *Pósa* „Örök harc” című költeményét fogja a program utolsóelőtti száma gyanánt elszavalni. Az ünnepélyt a miskolczi dalár-egylet énekcsapata fogja bevezetni és befejezni. — Este a Seper-szálló nagytermében a miskolczi polgári dalosegylet a vasuti önképző- és dal-körrel fog szép, bazafias ünnepélyt rendezni.

— **Püspökeink Budapesten.** Kun Bertalan ev. ref. püspök és *Zelenka* Pál ág. evang. püspök közös egyházi ügyek elintézése végett, hétfőn délelőtt Budapestre utaztak.

— **Lévay József,** vármegyénk nyugalmazott alispánja, az ev. ref. egyház országos énekügyi bizottság ülésére Budapestre utazott.

— **Felemelt vármegyei dotáció.** Törvényhatóságunk évi dotációját, mint értesülünk, *Szell* Kálmán belügyminiszter 12428 koronával felemelte. Ha ez az összeg a megyei tisztviselők segéd- és kezelő személyzet tagjai között illetményeik arányában el-

osztatik, akkor ezen körülmény 9 $\frac{1}{2}$ % fizetésemelést fog körülbelől eredményezni. Igaz, hogy csekélység és inkább alamiznaszerű adomány ahhoz az óriási munkához és ellenszolgáltatáshoz képest, a melyet a megyei tisztviselők az állam és kormány keretének tolására kifejtési kénytelenek — de hát ez is jobb a semminél, mégis jelenti valami csekély javulását a megyei tisztviselők anyagi viszonyainak.

— **Kisorsolt esküdtek.** Tegnap történt meg az új esküdtek kisorsolása a miskolczi kir. törvényszéknél. Ortvy Miksa kir. kuriai bíró elnökölte alatt kisorsoltattak a következők:

Silbiger József, Weltner Mór, Dr. Steinfeld Frigyes, Fodor Ferencz (M.-Kövesd), dr. Frankfurter Sándor, Grünwald Ede, Grünwald Jakab, dr. Kormos Géza, Kohn Ede, Witthen Károly, Szlaminka Vilmos, Harangi Menyhért, dr. Molnár Gyula, Holló Kálmán, Világi Lajos, Szepessy Kálmán, Wassermann Jakab, Évva Ernő, Fekete László, Fridély Ödön, Bumsch Béla, dr. Altman Ignác, Baruch Gyula, dr. Hercz Ödön, Friedmann B., dr. Hajós Henrik, dr. Horváth B., Szekrényessy Árpád, Kun Kálmán. Helyettes: Wechsler Antal, Than József, Világi Károly, Bendrin János, Deutsch Izrael, Esztergályos József, Eichner János, Domán József, Ruszt B., Vadnay József.

— **Hymen.** Soós Kálmán, a miskolczi közkórház hivatalnok, szombaton tartotta eljegyzési ünnepélyét néhai Szentbenedeki Bozóky Gábor kun-szent-mártoni árvaszékülnök kedves és bájos leányával, Jolánkával.

— **Katonai hir.** Surányi József honvédtábornok Kassáról Miskolcra idözik.

— **Esküvő** vasárnap tartotta egybekelési ünnepélyét Steiner Sándor Budapestről, Kohn Miksa görömbölyi bérlő kedves leányával, Jolánkával.

— **Próba-bál.** Elegáns és sikerült táncmulatságban volt alkalma gyönyörködhetni közönségünknek f. hó 2-án, szombat este a Seper-szálló nagy termében, a hova is *Kinszky* Károly, a jó hírnevű táncmester, — idei tanfolyama befejezéseül, — növendékeit hagyományos próba-bálra gyűjtötte össze.

— **Szobatüz.** Biztosan ki nem deríthető okból, dr. Rácz József helybeli orvos lakásán vasárnap d. e. szobatüz támadt. Lángra lobbant az alkov csipkefüggönye. A tűz gyorsan terjedt, meggyuladtak az ablak függönyök is, elégték a kézi munkával készült himzett dreperiak, padlót, ágat és asztalt terítő szőnyegek. Szerencse, hogy a fiataloknak egy kiváló tagja éppen látogatásban volt az orvos házában és derekasan segítette az oltásnál. A kár így is jelentékeny, de az ő közreműködése nélkül alighanem a butorok is a lángoknak estek volna martalékául. Ugy vagyunk értesülve, hogy a „generali” biztosító társulat, melynél a kárvallott biztosítva volt, a bejelentett károkat, már meg is térítette.

— **Panasz a közönség köréből.** Színházunk szelvény bérlői között általános elégedetlenséget szül és jogos panaszra szolgáltat okot az a körülmény, hogy szelvényeket már úgy szólván hetek óta nem tudják beváltani, mert az sem a jutalomjátékokra, sem a vendégszereplésekre — a melyek most egymást érik — nem bír érvénnyel, s így még annak is ki vannak téve, hogy szelvényeik egy része kiváltatlanul nyakukon fog maradni. Ha az idény bérletek tekintet nélkül minden előadásra érvényesek, kérdjük: miért nem érvényesek a szelvény bérletek is? Több figyelmet kérünk direktor ur és sürgős orvoslást, ezt méltán megkívánhatja és elvárhatja Öntől a miskolczi közönség.

x **Egy kitünő pikáns-torta** ujdonságot készít *Megay Róbert* miskolczi cukrász, melyet „*Sulamith*”-torta elnevezése alatt csinos dobozokba csomagolva 80 krajczárjával árusít. Ugyanaz kisebb kiállításban 22 krajczár.

Kávéház átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására adni, miszerint a

Pannonia Kávéház

a mai napon átvetttem.

Midőn ezt a t. közönség tudomására hozom, kedves kötelességemnek tartom kijelenteni, miszerint főtörekvésem az lesz, hogy nagyrabecsült vendégeim a legpontosabb és legjobb kiszolgálásban részesüljenek.

Becsés pártfogást kérve, vagyok

tisztelettel

Kacser Samu.

Színház, Művészet.

*. A direktor urnak a közönség jogos kívánalma úgy látszik csak Hecuba, mert akkor megszeveite volna azt, a mit utolsó előtti számunkban a „*Hadak utja*” előadására vonatkozólag mondtunk, s akkor nem esett volna ugyanabba a mulasztásba az „*Aranylakodalom*” pénteki előadásánál.

Hiszen mi igazán oly igen keveset kértünk, megjegyeztük, hogyha már a férfi kardalások száma felére apadt, s ha ezen nem tud, vagy nem akar segíteni, akkor legalább gondoskodjék néhány ügyes statisztáról, s hatnyolcz emberrel a színen, ne profanizálja a márcziusi napokat éppen most, mikor aktualisak, a melyek különben is azok lesznek és maradnak mindég és minden időben. Nem róttuk meg még a hiányos diszleteket sem, nehogy túlkövetelőnek lásszunk, nem mertünk párhuzamot vonni e darab előadása tekintetében a szomszéd kassai nemzeti színház és a mi színházunk között, ne hogy azt mondhasa a direktor ur: „Hja kérem, mások a kassai viszonyok!”

Oly keveset, de igazán oly keveset kértünk, s ha még ennek sem tesz eleget a direktor ur, akkor a közönség türelmét teszi próbára, vagy azt hiszi, hogy nekünk már minden jó „*Quosque tandem abutere*” . . .

Pedig a pénteki zsufolt ház, — még ha népelőadás volt is — több figyelmet és körültekintést érdemelt volna meg. Ajánljuk többek között az e fajta anomaliákat is a színház részvénytársaság közgyűlésének nagybecsű figyelmébe.

A darab ez idényben már hatodszor ment, népelőadásban csak másodszor, talán ez a körülmény szerezte meg a zsufolt házat. Az előadás olyan volt, mint elődei, nem rosszabb, de cseppet sem jobb. *Csókáné* természetesen és odaadással játszott. *Breznai*, mint mindég, úgy most is jó Krausz bácsi volt. *Baghyt* kivéve, a többiről nem kívánunk szólni. *Ferenczy* ez estén igen sokat engedett meg magának, vagy azt hiszi, hogy a miskolci közönség vak, és nem sértette szemét, hogy a darab elején (a második képen) császári waffenrokkban és honvéd nadrágban jelent meg a színen, csak azért, hogy az átöltözés fáradságától magát megkímélje, holott bőven lett volna erre ideje.

Szombaton *Tharaszovits* Margitnak volt a jutalomjátéka, kit a közönség tapssal, virágokkal, egy pecsétes levéllel és több ajándéktárggyal fogadott, külsőleg is kifejezésre kívánván juttatni halálját azért a sok élvezetes perczért, melyet neki *Tharaszovits* szerzett. Ez a régi, kedves zenéjű operette, — melynek egyes részei régtől fogva közismertnek és közkedveltségnek örvendenek — ez idényben először került színre kevés előkészület után; az előadás sikerének mérlegelésénél vegyük ezt inkább méltánylást érdemlő körülménynek, mert az előadást csakugyan kissé a méltányosság rózsás szemüvegén kell néznünk, annyival is inkább, mert a *Bocaccio* egyike a legnehezebb operette-einknek, a mely nem ily hevenyészett színrehozatalt kíván.

Az est érdekességét emelte, hogy a darabban mind három operette énekesnők ját-

szott, valószínűleg erre való tekintettel választá e darabot *Tharaszovits*, a telt ház biztosítékát látván e körülményben, mert az ő „*Petronella*”-ja sokkal kisebb és nem az a természetű szerepkör, a melyben *Tharaszovits* egyénisége teljesen kidomborodhatnék. Az ováció, mint már említettük nem maradt el, hogy a telt ház elmaradt, azt a próbabáznak és csekély részben a dalestélynek tudjuk be. Az ünnepeken kívül legtöbb tapsot és kihívást kapott *Ledovszky* (*Fiametta*) és méltán, mertrászolgált. *Csongory* (*Bocaccio*, mint rendesen, úgy most is sokkal inkább a játékával, mint az énekszámával emelte volna az előadás sikerét, de játékát is kifogásolnunk kell a II. felvonás vége felé való nagy jelenetében, a mely a természetességet nem kis mértékben nélkülözte; ettől eltekintve jól volt. *Huckstedt* (*Beatrice*) üde, kedves, csengő hangjából a játéka sokat levont, gyakran ha rá néztünk, önkéntelenül is azt deklamáltuk magunkban: „Szobor vagyok, de fáj minden tagom” . . . S valóban mintha tényleg minden tagja fájt volna, oly életlen, oly annyira szobor volt ez este *Huckstedt*, *Ferenczy* (*Lambertuccio*) és *Bethlen* (*Pietro*) elég jó alakítást nyújtottak, míg *Kutassy* ügyes maszkjával tünt ki. E helyen röjjük meg azt a színpadunkon már szálló igévé vált, extemporizált drastikus mondást, mely a jó izlés ellen bátran nyílt merénylet számba megy, s a melyet ujabban lépten nyomon hallunk, különösen *Latabár* Árpád által szorgalmasan kultiválva. Vonatkozik ez arra a pofonra, a melyet ezek az urak oly szívesen ígérgetnek, arról biztosítván egymást, hogy minden zsebéből az illetőknek öt, forint fog kipogygni. Hát tisztelt uraim ezt egyszer is elég hallani, de hogy csaknem minden darabban halljuk ezt igazán már nem érdemli meg Önöktől a miskolci közönség. Sőt mi több, Önök variálják e szellemes mondást és már is szép rekordot értek el e téren, mert az öt forintról, a tízre, s a tízről már az ötvenre ugrott *Latabár* ez este. Uraim könyörüljenek meg rajtunk hiszen égnék áll a hajunk szála ha arra gondolunk, hogy most már a százas és azután az ezres fog következni.

Vasárnap a Tékozló, ez az ósdi jellegű gyermekesen naiv darab került színre. *Daczára* e tulajdonosságainak a közönség elég jól fogadta a darabot. — *Breznay* a régi gárda e jeles tagján jól mutatott a telt ház. Kiváltak ez este szerepükben *Markovits* Margit, *Tharaszovits* Margit és *Almássy*. Az előadás elfogadható volt, de azért reméljük hogy több estét nem fognak a Tékozlóra tékozolni.

*

Ledovszky Gizella. Márczius hatodika, ha nem is arany, de legalább is piros betűkkel lesz feljegyezve, a miskolci nemzeti színház évkönyvében, mert ily élvezetes és szépen sikerült estében bizony jórógen volt részünk. Kellemes és feledhetlenné tette pedig ez estét nekünk a *Ledovszky* Gizella k. a. művészete. Kinek az őszinte elismerés és a hála hangján tolmácsoljuk közönségünk köszönetét azért, hogy puha és fényes fészkét, a Magyar színházat otthagya, eljött pár estére a sokkal szerényebb, de a magyar színművészetért a multban oly sokat tett, s azt már gyermek korában ápoló, dajkáló, fészkébe, a mi színházunkba. Tartozunk az a kijelentéssel még akkor is, ha a legszigorubb kritika szemüvegén át nézünk, hogy a vendégművész nő sikere óriási volt, hogy egy csapással oly hirtelen meghódította a miskolci közönséget, a mily hirtelen csak az ily igazi, valódi művészet képes. — Taps vihar és csinos csokrok fogadták a művésznőt, a mint a színre kilépett. Tapsolt mindenki: Tapsoltak azok, kiket a fővárosban játékával már elragadtattott, a kik már ismerték őt s tapsolták azok, a kik csak jöhrnévét ismerték és vendéglátó gyöngéd figyelemmel előlegezték a tapsot, a melyre oly hamar és oly hirtelen rá szolgált hogy az első felvonás után a zsufolt ház — a

minőt *Markovits* Margit jutalomjátéka óta nem láttunk — valósággal tüntetett a művésznő mellett. Közönségünk azon részét, kik eddig még nem ismerték *Ledovszky* Gizellát, kellemesen lepte meg az a nagy hasonlatosság, a mely a két nővér között van, t. i. közte és szeretett primadonnánk, *Ledovszky* Mariska között. Rokonszenves megjelenése jó benyomást keltett, a mely folyton nőtt és fokozódott, a mint művészi egyénisége jobban kidomborodott. Remek, tiszta, erős és nagyterjedelmű csengő hangjával csakhamar magával ragadta a közönséget. Erős és intenzíven kiművelt hangját, azokat a finom modulációkat, minden ízében természetes játékát nem győztük eléggé bámulni. Kedves és bájos Lili volt, ki a legkényesebb igényeknek is a legfényesebben megfelelt.

Mindjárt az első felvonás elején „A kit imádok egy tűzér” kezdetű dala után általános volt a siker, a melyet fokozott az „Oh mily bohó valék”, míg a tetszés nyilvánítás a *Ferenczy* velő duettjében hágott tetőfokra, fülünkbe cseng még most is és valószínűleg hosszú ideig fülünkbe fog csengeni, hogy: „Mert most már trombitálni, trombitálni rég nem szoktam az ezred trombitán.” Azt a keresetlen természetes bájt sem fogjuk egyhamar elfelejteni, melyet az első felvonás elején a trombitája kezelésénél és a második felvonásban férje aktáinak széttépésénél elarult.

Talán némi részben az is a *Ledovszky* Gizella érdeme volt, hogy a többi szereplők is mind egytől egyig jók voltak, hogy az előadás oly kerekded, összevágó volt, a milyt ritkán látunk. Nagy elismerés illeti meg *Ferenczyt* (*Antonin* *Plüchard* tűzér), ki ez este igazán csak dicséretet érdemelt nyugodt, elegáns játékaért, még rendes hibájába, a tulzásba sem esett sehol. Igazán méltó partnerje volt kedves vendégünknek s hiszszük, hogy *Ledovszky* is megvolt vele elégedve. Jó volt *Abonyi* (*Viktor* *me*) kisebb szerű szerepében. *Baghy* és *Breznay* nagyban emelték az összsikert, ez előbbit az ügyes rendezésért még külön is megdicsérik. Ügyes alakítást mutatott be *Molnár* is. Ugy látszik, hogy kedves vendégünk keresetlen természetes játéka átragadt a többi szereplőkre is, sok mesterkétséget száműzött ez este színpadunkról. A szereplők között abban a rengeteg tapsban elsősorban, mint említettük, *Ferenczy* osztozott és méltán.

Csak azt az egyet sajnáljuk, hogy miért csak három estére jött le *Ledovszky*, de engedje meg, hogy azzal bucsuzzunk el tőle: „A közeli viszontlátásra!” — *szay*

*. **Jutalomjátékok.** A színi évad vége felé közeledik s így természetesen egymást érik a jutalomjátékok. A hét folyamán, csütörtökön társulatunk egyik legrokonszenvesebb tagjának, *Molnár* Gyulának lesz a jutalomjátéka.

A jutalmazandó *Sudermann* „*Becsület*”, ezt a hatásos, izmos, dramai tehetségeket próbára tevő társadalmi színművet választotta jutalomjátékául.

A szép tehetségű, fiatal színész egész idényen keresztül megfelelt a hozzája fűzött várakozásoknak s reméljük, hogy holnap megtartandó jutalomjátékan színműve közönségünk minél nagyobb számban fog megjelenni.

Csókáné Almássy Julia asszony jutalomjátéka szintén közeledik.

Ez alkalommal egyik leghatásosabb szerepében fogunk gyönyörködhetni. Jutalomjátéka ugyancsak e hét folyamán, szombaton lesz megtartva, mikor is *Sardou* világhírű színműve „A szökimondó asszonyosság” adatik elő; — nem ismeretlen művelt közönségünk előtt *Csókáné* asszonynak, dramai repertoírunk erős támaszának eme nagyszabású alakítása. És talán felesleges munkát végzünk, ha művész — tehetségének jó hírnevét szem előtt tartva, — jutalomjátékára a nagy közönség figyelmét felhívjuk.

Nem nagy idő választ el a *Ráthonyi* Stefke jutalomjátékától sem. Ez a bájos és minden alakításának áldott jó kedvvel megáldott temperamentumos fiatal színésznő, — ki subrette szerepei révén rövid idő alatt a színházba járók kedvenczvévé nőtte ki magát, jutalomjátékát f. hó 13-án kedden tartja meg. Derült, mulattató énekes életkép fog színre kerülni jutalomestélyén — „Fokról-Fokra-czimen. *Ráthonyi* Stefke törekvő, szorgalmas egyénisége mindenkor elismerést érdemelt és őszintén óhajtanók, ha a városunk színházát látogatók jutalomestélyén se zárkóznának el a fiatal és rokonszenves művésznő pártfogásától.

Egyletek társulatok.

Tüzoltó-egylet közgyűlése.

< Huszonhetedik közgyűlése volt múlt vasárnap a miskolczi önkéntes tűzoltó-egyletnek, mely alkalommal a városháza nagy termében nagyszámú közönség gyűlt egybe: pártoló tagok, kik ezen egylet értékét, magasztos voltát felfogják és tisztelni tanulták; működő tagok, közel a százhoz, — mindannyian ak arcán az öröm, az ihlettség derüje honolt, a becsülettel, dicsőséggel megfutott egylet iránti rokonszenv himpora, mely azt ragyogó árával bearanyozta.

És midőn 10 óra elmúlt, megjelent zugó éljenek közt *Horváth* Lajos főrendiházi tag, a munkás, érdemekben gazdag egyleti elnök, kinek áldásos működése alatt erősödött és virágzott fel az egylet és a közgyűlést megnyitotta. A közgyűlés ünnepélyes aktussal vette kezdetét, amennyiben az 5., 10. és 15. évi szolgálati érdemek az arra jogosult önk. tűzoltóknak szép beszéd kíséretében ekkor adattak át. Ermet kaptak és pedig *aranyérmet*: Singer Lajos; *ezüstérmet*: Viszlai József, Krausz József, Freund József, Pischel J. Ede, Nyulász György; *bronzérmet*: Nagy Sándor, dr. Varga Pál, Thury József, Bumsch Béla, Láng Ottó, Darvas László, Lux Sámuel, Bendrin Béla, Csomós Bertalan, Strausz József, Katz Herman, Spiró Sándor, Sir Gyula, Máday Károly, Soós Kálmán, Fodor Pál, Réthi A. József, ifj. Fantoly János, Horváth István, Kellner Adolf, Stumpf Gábor, Orosz Sándor, Steingischer Lajos, Majoros Gyula, Teleky Károly, Szilassy József, Balázs Miksa, Hajász Bertalan, Müllner József, Kopaeski József, Brujman Lajos, Schvarcz Dániel, Lakatos János, Krakovics János. A kiténtetett önk. tűzoltókhöz az eüök lendületes beszédet intézett. E szép aktus után *Eötvös* Lajos szakasparancsnok felolvasta *Láng Ottó* önk. tűzoltókar tartalmát és nagy gondal szerkesztett évi jelentését, mely nagy részletességgel tárgyalja mindamaz eseményeket, melyek az egylet kül- és beléletében előfordultak. Az évi jelentés örvendetes tudomásul szolgált és *Láng Ottó*nak jegyzőkönyvi elismerését nyilvánította a közgyűlés. Ezután dr. *Varga Pál* ügyész-titkár előterjesztette a felügyelő bizottság jelentéseit, melyeket minden vita nélkül tudomásul vettek. A költségvetés megálapítása után *Soltész Nagy* Albert felügyelő bizottsági tag mondott köszönetet a parancsnokságnak és működő tagoknak ügybuzgó és eredményes munkálkodásukért. Majd a választások mentek végbe a következő eredménnyel: alparancsnok: *Eötvös* Lajos, felügyelő bizottsági tagok: *Soltész Nagy* Albert, *Kun* Kálmán, *Porcs* János, *Ixel* Soma és *Forster* Rezső, orvos dr. *Kazai* Mór, ügyész-titkár dr. *Varga Pál*, pénztárnok *Fischer* Lajos mérnök, *Szűcs* Sándor, szertárnok *Thury* József, szakasparancsnokok *Kócs* Sándor és *Nagy* Sándor, segéd-tisztek *Láng Ottó* és *Horváth* István. Ezzel a közgyűlés véget ért.

< A miskolczi polgári dalos-egyletnek 1900 évi márczius 3-án tartott dalestélyén

többen felülfizetéssel voltak szívesek az egyletet támogatni. — Nem mulaszthatja el az egylet, hogy a nemes szívi támogatásért és felülfizetésekért, általában nyilvános halálját és köszönetét ki ne fejezze.

A gőzmalom közgyűlése.

A Borsod-Miskolczi-Gőzmalom részvénytársaság báró *Vay* Béla v. b. t. t. elnöke alatt vasárnap, e hó 7. én délelőtt tartotta meg évi közgyűlését, melyen 21 részvényes 6280 részvény képviselőben volt jelen.

Városunknak ez a legnagyobb iparvállalata az igazgatóságának betérjesztett jelentése szerint a múlt év kedvezőtlen közgazdasági viszonyai miatt, de meg a miatt a csapás miatt is, hogy a malom gőzgépének főtengeye eltört, és így éppen a legszorgosabb üzleti időszakban hat heti időt kihasználnia nem lehetett, nem érhetett el olyan kedvező üzleti eredményt, a melyet rendes körülmények között elérhetett volna. Hogy mégis sikerült némi viszonylagos kedvező eredményt elérni, azt a vállalat alkalmazottainak s különösen *Schrecker* Lipót igazgató fáradságát nem ismerő munkásságának lehet köszönni. Csak is így lehet elérni azt, hogy az iparvállalat részvényenkint 20 korona osztalékot adhat.

A közgyűlés az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseit tudomásul vette s az igazgatóság részére a felmentvényt megadta.

Ezután a felügyelő-bizottság megválasztása következett. Közfelkiáltással megválasztottak: *Török* Zoltán, *Melczér* Géza, *Szathmáry* Király Pál, *Morgenstern* Emil, dr. *Glós* Károly, *Koos* Soma és *Wagner* Sándor urak.

Végül a közgyűlés *Schrecker* S. Lipót vezérigazgatónak és a tisztikar tagjainak fáradhatatlan munkásságukért köszönetet és elismerést szavazott.

*

Gőzmalomunk közgyűléseivel kapcsolatosan szükségesnek véljük megemlékezni arról a szomorú helyzetről, melybe a magyarországi gőzmalomok a legközelebb lefolyt idő alatt jutottak. Erről a helyzetről nagyon érdekesen beszélt *Herzog* Péter, a Pesti Viktória gőzmalom elnöke, ki a közgyűlést megnyitó beszédében a következőket mondotta:

A lefolyt év, ugymond a malomiparra nézve igen kedvezőtlen volt. Tulajdonképeni őrlési haszon csak négy hónapon át volt, a többi idő alatt az üzem részint nyereség nélkül, részint veszteséggel folyt. Azon malomok, melyek ezen kedvezőtlen időszak daczára szerény osztalékot fizethetnek, ezt vagy pénzügyi erejüknek, vagy kiváló műszaki berendezésüknek köszönhetik. Az őrlési eljárás közgazdaságunkban már törölve van: kormányunk nagy tévedése, mely leginkább az agráriusoknak köszönhető, mert a hazai buzaatermelés aralakulása az őrlési eljárás segítségével nélkül a mezőgazdaságra természetesen leg kell, hogy kedvezőtlen legyen. Az őrlési eljárás megszüntetése első sorban a gazdaságra nézve jelent veszteséget és csak másodsorban a malomiparra egész bizonyos veszteséget és pedig 100 kg. ként 2 koronát az őrlési eljárásban feldolgozott buzamenyiségek után, mely összeg munkabér, zsákok, szén, stb.-ért az országban maradt volna. Az utolsó év 1.470.000 q. őrlési forgalmat alapul véve, az k. b. 3.000.000 korona veszteséget jelent évenként, ugyanannyit veszítenek k. b. a hazai szállítási vállalatok fuvardíjakban. Ha az őrlési eljárás a mezőgazdaságra nézve tényleg káros volna, úgy azon országokban, a hol a mezőgazdaságot legkiválóbb mértékben ápolják, mint p. o. Franciaország, Német- és Olaszország, bizonyára nem engedték volna meg, pedig védik is. Azonban előlött az akták már lezárattak és néhány évig fog tartani, míg az

elkövetett hibát felismerik. Az őrlési eljárásért kártalanításul a malmoknak csekély szállítási díjkezdvények nyújtatnak. A malomipar szomorú helyzete daczára a felsegítésére irányult összes igyekezetek eredménytelenek maradtak. Csak arról van szó, hogy a beteges tultermelést korlátozzák és az üzletet egészséges alapokra fektessék, azonban megegyezés nem volt elérhető, miután kicsinyes irigykedés és nagyfokú rövidlátóság minden komoly igyekezetet meghiusítottak. Ugy látszik, hogy még rosszabbul is megegyezünk, azonban kérdéses, hogy nem-e lesz márkéső sokaknak. Elég nagyok már ma a sok milliónyi veszteségek, melyek a malomrészvényeseket eddig is érték! Nem is lehetne csodálkozni, ha a közönség végre is türelmét vesztené és részvénybirtokát a vezető körök komolysága és előrelátása iránt való bizalom hiányában a piacra dobná. Ha tehát nem áll be rövidesen változás, a malomiparok további elértéktelenedése aligha fog kimaradni. Iparunk helyzete igen komoly, sokkal komolyabb, mint a vezető körök gondolják. Változást kell létre hozni, mert ha ez nem történne, azok viseljék a következményekért a felelőséget, a kik „mi várhatunk“ jelszóval minden komoly javítási kísérlet elől félrehúzódtak és ezáltal minden közérdekű intézkedést meggátoltak.

Ugyan ilyen hangon ír a „Hítel“ című szaklap, mely a következő érdekes sorokat hozza:

A most egymás után megjelenő mérleg között kétségkívül a legszomorubb képet a malmok mérlegei nyújtják.

A Budapesten működő részvénytársasági gőzmalomok közül csak mintegy három lesz abban a helyzetben, hogy a múlt évi osztalékot fizethessen. De ezekről sem lehet elmondani, hogy ezt a nyereséget az őrlési haszonból fizetik, mert ez bizony nagyon minimális volt. Az egyiknél kétségtelen tény az, hogy a dividendát nem a múlt évben kereste meg, hanem a régi jó évek tartalékából szedi elő, a másik ritka szerencsével tudta kiaknázni a gabonaüzlet hullámzó esélyeit, míg a harmadiknál a gabonakonjunktura és kevés őrlési haszon adják együtt az osztalékot. Ezek a kedvezőtlen viszonyai a fővárosi malomiparnak egyre foglalkoztatják az érdekelteket, a kik állandóan azon törik a fejüket, hogy miként lehetne a helyzeten javítani és azt a nagy tőkét, a mi a fővárosi malomiparba beruházva van, ha még oly szerényen is, kamatoztatni. A múlt évben az egyik nagy malom beszüntette ugyan üzemét és ennek az épülete le is van már bontva, de még ez sem lendített sokat a helyzeten, mert a rekompensáció nélkül megszüntetett őrlési forgalom sokkal többet rontott, mint a mennyit egy malom lebontásával helyre lehetne állítani.

Már ez évben felmerült az a terv, hogy három nagy budapesti malom, még pedig a Lujza-malom, az Erzsébet malom és az Első budapesti gőzmalom fuzionáltassék. Ezt a hírt akkor az keltette, hogy mind a három malomnak a fő részvényesei a Haas Deutsch cég és Weisenbacher voltak és ezek a részvények most egy szindikátus kezében vannak, melynek amugy is sok részvénye van, főleg az Első budapesti gőzmalomból. A részvényeknek ez összetömörítése és a fuzionálás mellett szóllott az is, hogy kettőnél a malmok közül megürült a vezérigazgatói állás, a mi a személyi kérdések megoldását könnyíti meg. Ezzel a fuzióval az az előny volna összekötte, hogy óriási adminisztratív költségek kiméltetnének meg, ami a malomipar imént vázolt helyzete mellett szintén némi előny, úgy hogy a fuzió most már a komoly tárgyalások terén van. Az eddigi tervek szerint úgy kontemplálják a fuziót, hogy egyelőre névleg fenmarad mind a három társaság, még pedig azért, mert

minden malomnak van egy bizonyos vevőköre, mely a márkáját és liszttypusait megszokta és ehhez ragaszkodik is. Különösen áll ez a külföldre, a hol a hirtelen áttérés egy más márkához egyértelmű volna a piac elvesztésével. Ennek az elkerülése végett a fuziót csak fokozatosan akarják végrehajtani, hogy a vevőket az egyesített márkával lassankint megkedveltessék. Ezért a fuzió keresztülvitele után is a három malom egy ideig még a jelenlegi czege alatt fog fenmaradni, külsőleg mintha külön-külön részvénytársaság volna, tényleg azonban egy igazgatóság vezetése alatt.

Hogy mily szomorú a malomipar helyzete, az legjobban kiviláglik abból, hogy az utóbbi években legalább tíz malom ment tönkre. Ezek:

- A Hunyady-malom Nagyvárad,
- A Beregszászi gőzmalom,
- Az Ungvári malmalom,
- Az Ujvidéki gőzmalom,
- Az Unió gőzmalom Kassa,
- A Bethlenfalvi malmalom,
- A Gibárti malmalom,
- A Rozsnyói malmalom,
- Az Abauj-szántói gőzmalom és a László malom Nagyvárad.

Ezek közül, a mi jellemző, csak az ujjvidéki fekszik érdekkörünkön kívül. A többi kivétel nélkül olyan, a melyekre az észak-magyarországi viszonyok mérvadók.

Megfontolandó még, hogy a putnoki malom sem tudott volna már boldogulni, ha nem kerül a Magyar Általános Hitelbank aegise alá.

Van azonkívül még néhány malom, kivált itt a felvidéken, melyek a viszonyok nehézségeit már nagyon érzik, úgy hogy a tönkre ment malmok száma a jövőben, sajnos, csak szaporodni fog.

A fővárosi malmok helyzete szintén igen szomorú. Az 1899. évről csak három malom fog osztalékot fizetni és pedig:

- Az első budapesti gőzmalom r. t.,
- A Pesti Victória,
- és a Molnárok és sütők gőzmalma.

A többi malom mérlege kisebb nagyobb veszteséggel zárul, a mely veszteség mindenestre nagyobb, mint fenti három malom nyeresége együttvéve.

Nyilvános számadásra kötelezett nyolc budapesti malom alapítókéje: 9,600,000 frt, tartaléktökéje: 5,967,435 frt, rendelkezésükre állt tehát 15,567,435 frt, a mely óriási töké végeredményében semmit sem hajtott. — Tehát a nagy tökének, irtózatossá szellemi és testi erőfeszítésnek semmiféle számbeli eredménye nem lett a viszonyok mostohasága folytán. — Ez a mult képe. — Még szomorubb azonban a jövőé, ha meggondoljuk, hogy az őrlési forgalom megszűnt és ez egyelőre kimérhetetlen káros következményeit még csak ezután fogja a fővárosi és vidéki malmokkal éreztetni.

A vidéki malmok közül még kevesen küldték szét mérlegeiket. Az ismeretekből a szomszéd malmok közül:

A Szegimalom jelentékeny veszteséget tüntet ki;

A Csányi malmalom a rendes leírás összegét sem tudta megkeresni és osztalékot az 1899. évről nem fizet;

A Szatmári gőzmalom 250,000 frt alapítókéje és 196,500 frt tartaléktökéje mellett mindössze 12,500 frtot adhat osztalékul.

A távolabb esők közül a híres aradi Széchenyi Gőzmalom 1899-ben egy krajczárt sem tudott értékeskökenésre leírni és mégis 429'39 veszteséggel zárta le mérlegét;

A Pancsovai gőzmalom 24,132 frt 30 krt vesztett az elmúlt 1899. évben a nélkül, hogy értékeskökenésre valamit leirt volna.

Kivételt az e vidéki malmok közül csupán a nagysárosi malmalom tesz, a melyik 58,793 frt 89 krnyi nyereségre tett szert. Megjegyzendő azonban, hogy e malom is csak úgy tudott ily nyereséget kitüntetni,

hogy 19,700 frttal kevesebbet irt le, mint előző években. — Ha azonban meggondoljuk, hogy ez az eredmény sem mondható fényesnek, a mennyiben e malom 1,031,493 frt alap- és tartaléktökéje felett rendelkezik.

VASUTI MENETREND.

A vonatok **érkeznek** Miskolcra.

A tiszai pályaudvarra.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat neve	Honnan?
Éjjel	12	34	sz. v.	Ujhelyről
	1	31	sz. v.	Kassáról
	2	06	sz. v.	Budapestről
	2	56	sz. v.	Budapestről
Délelőtt	6	54	T.sz.v.	Forró-Encséről
	6	55	v. v.	Budapestről
	7	09	T.sz.v.	Szerencséről
	9	—	v. v.	Tornáról
	9	14	sz. v.	ánrévéről s Dobsináról
	9	25	gy. v.	Ujhelyről
	9	31	gy. v.	Kassáról
10	45	v. v.	Fülekről	
10	57	gy. v.	Budapestről	
Délután	12	37	sz. v.	Debreczenből
	12	52	sz. v.	Budapestről
	2	—	sz. v.	Budapestről
	2	56	sz. v.	Ujhelyből
	3	16	sz. v.	Kassáról
	5	42	gy. v.	Kassáról
5	52	gy. v.	Ujhelyből	
5	57	sz. v.	Fülekről	
Este	6	20	gy. v.	Budapestről
	7	49	v. v.	Tornáról
	11	50	T.sz.v.	Fülekről

A vonatok **indulnak** Miskolcra.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat neve	Hová?
Éjjel	12	54	sz. v.	Budapestre
	1	56	sz. v.	Budapestre
	2	50	sz. v.	Kassára
	3	24	sz. v.	Ujhelybe s Debreczenbe
3	30	sz. v.	Bánrévére és Dobsinára	
Délelőtt	5	42	sz. v.	Fülekre
	6	—	v. v.	Tornára
	9	38	gy. v.	Budapestre
	11	07	sz. v.	Fülekre
	11	09	gy. v.	Ujhelybe
11	19	gy. v.	Kassára	
Délután	12	45	v. v.	Budapestre
	1	04	sz. v.	Kassára
	2	20	sz. v.	Ujhelybe
	1	25	v. v.	Tornára
	3	11	sz. v.	Budapestre
	3	21	sz. v.	Fülekre
3	31	sz. v.	Budapestre	
3	36	sz. v.	Debreczenbe	
Este	6	02	gy. v.	Budapestre
	6	30	gy. v.	Ujhelybe
	6	37	gy. v.	Kassára
	6	50	sz. v.	Fülekre

Pályázati hirdetmény.

Néhai Hegedüs Gyuláné szül. Bakos Julianna egy 3000 frt, azaz háromezer forintos alapítványt tett, mely alapítványnak évi kamatait oly miskolczi tisztességes polgári családból származott, jó erkölcsű, — nemre és vallásra való tekintet nélküli kifogástalan egyén nyerheti el kihazasítási díj gyanánt, ki alapítványt tevő halálának havában, akadályok nem léttében lehetőleg halála napján, vagyis évenként április hó 2-án megy férjhez vagy nősül.

Ezen alapítvány kamataira néve előnyben részesítendőek első sorban Dávid József miskolczi lakos csizmadia mester, — továbbá Glatter Vilmos miskolczi lakos vattagyáros és néhai Fried Dávid szintén miskolczi lakos, ügyvéd vérszerinti rokonai. — Árvák nem árvákkal szemben előnyben részesülnek.

Az alapítvány kezelése Miskolcz város tanácsára bízott és a pályázatra való kihirdetés után beérkező folyamodványok felett is alólírott városi tanács határoz.

Felhívatnak tehát mindazok, a kik magukat a néhai Hegedüs Gyuláné szül. Bakos Julianna alapítványa kamatainak elnyerésére jogosítva érzik, hogy felszerelt folyamodványaikat, a házasság megkötését igazoló anyakönyvi kivonattal, bezárólag f. évi április hó 30-ik napjáig Miskolcz város tanácsához nyújtják be.

Miskolcz, 1900. február hó 27-én.

Soltész Nagy Kálmán,
polgármester.

Eladó

Miskolcztól 20 percznyi távolságban egy teljes kényelemmel berendezett szép

nyaralóhely

2000 négyszög-öl beállított szőlőterülettel és gyümölcsös-sel. Bővebbet

Evva Ernő

ügyvéd.

OJTÓ DUGÓK.

Dugószorító gépek.

Idény-jelentés.

SZŐLŐNEMESITŐ ESZKÖZÖKBŐL

nagy raktárt tartok, u. m.

dugók, dugószorító gép, Vágott sodronyfogak és Vágók.

Finom hazai, sollingeni és drezdai **OJTÓ-VIASZ.**

oltó-kések nagy választékban. * **Raffia kötöző hancs.**

Elfogadok rendelmenyt sima és gyökeres vadvevőre és nemesített szép gyökeresre

Jutányos árban.

UJDONSÁG! egész kovácsolt aczélból, könnyű és tartós, minden régi gerendelyhez használható.

„YANKE“ kályhafényház, teljesen szagtalan és pormentes. — „Automata“ egér- és patkányfogók. Attila permetező, szenkenegező és kenvirágszóró.

MERKL GYULA
vas- és fegyverkereskedő.

2-3

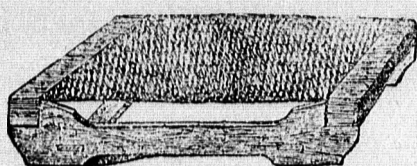
Cserépkályha raktár.

Finom ojtó-szalag és zsinór.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy
helyben, Kazinczy-utca 22. sz. alatt
 egy a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő, legújabb vívmá-
 nyu gépekkel felszerelt

ruganyos

Aczélsodrony ágybetét- és matracz-gyárat

létesítettünk.

Gyártunk ugyanis aczélsodrony **ágy-
betéteket** fa- és vaskerettel, továbbá
 készítünk valódi lószőr, afrique vagy ten-
 geri füvel tömött **matraczpárnákat**,
 esinos és tartós kivitelben.

Gyártmányaink nemcsak egészségügyi és tisztasági szempontból aján-
 latosak, hanem azért is, mert nélkülözhetővé teszik a szalmazsákot s így
 tetemes **pénzösszeg megtakarítása** mellett a szükséges kényelem
 is biztosítva van.

Gyártmányainkat kedvező részletfizetési feltételek mellett is szállítjuk.
 Ágybetéteink, amint matraczaink előállítványsánál oda fogunk töre-
 kedni, hogy **gyors, pontos és lelkiismeretes** kiszolgálás által t.
 megrendelőink bizalmára és támogatására érdemessé tegyük magunkat.

Eszakba vágó **javitásokat** gyorsan és jutányos árban eszközölünk.
Vidéki megrendelések pontosan foganatosíthatnak.

B. pártfogásukért esdve, vagyunk

kiváló tisztelettel

Schäffer J. és Társa.

Dunky Fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek

Városház-tér 5., óvoda-épület.

Az ujonan épült s min-
 den tekintetben és szak-
 szerűen berendezett

fényképészeti műtermünk

megnyilt.

Megbízásokat elfoga-
 dunk bármily időben
 d. e. 9-től 12-ig, délután
 1-től 4 óráig.

KÖNYVNYOMDA

KÖNYVKÖTÉSZET

SZELÉNYI ÉS TÁRSA

MISKOLCZ

SZÉCHENYI-UTCA 45. SZAM.

DOBOZ-GYÁR

Legmodernebb anyaggal felszerelt
 könyvnyomdánkban

nyomtatványok

izléses kivitelben
 pontosan és gyorsan készíttetnek.

Hirdetések

a
SZABADSÁG

részére
 jutányosan felvételnek.

Új gépekkel és segédeszközökkel
 felszerelt

Könyvkötészetünkben

e szakba vágó munkák
 legpontosabb kivitelben készíttetnek